

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА»**

**Навчально-науковий інститут нафти і газу
Кафедра нафтогазової інженерії та технологій**

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІЯ ГІРНИЦТВА І НАФТОГАЗОВИДОБУВАННЯ

Освітній рівень	Перший (бакалавр)	
Програма навчання	вибіркова	
Галузь знань	18	Виробництво та технології
спеціальність	184	Гірництво
Освітня програма	Буріння свердловин	
Обсяг дисципліни	3 кредити (90 академічних годин)	
Види аудиторних занять	лекції (16 академічних годин), практичні заняття (14 академічних годин)	
Форма контролю	Диференційований залік	

Викладач: Винников Ю.Л., професор кафедри НГІТТ, д.т.н., професор.

Автор понад 650 наук. публікацій (20 монографій (у т. ч. виданих англійською мовою в країнах Євросоюзу), 3 підручників з грифом Міністерства освіти і науки України) (МОНУ), 10 посібників, 15 державних норм, 50 патентів на винаходи та корисні моделі, 6 свідоцтв авторського права на твір, близько 200 статей у фахових журналах і збірниках наук. праць, 16 статей у наукометричній базі Scopus. Індекс Гірша 3. Науковий керівник 12 захищених канд. дисертацій. Член редколегій міжнар. журналів: Journal of Civil Engineering Osijek, e-GFOS (<http://e-gfos.gfos.hr/egfos>) Intern. Editorial Board and editorial board from Faculty of Civil Engineering and Architecture from Osijek, Croatia ([Web of Science](#)); «Energy, Energy Saving and Rational Nature Use». Kazimierz Pulaski University of Technology and Humanities in Radom, Poland (Copernicus); «Механіка та технології» Таразського держ. ун-ту ім. М.Х. Дулаті, Казахстан (Information Service for Physics, Electronics and Computing ([INSPEC DIRECT](#))) і 4 фахових зб. наук. праць і журналів в Україні. Член наук.-метод. комісії НМК 9 (з будівництва та технологій, підкомісія – нафтогазова інженерія та технології) сектору вищої освіти Науково-методичної ради МОНУ; секції Наукової ради МОНУ.

Мета навчальної дисципліни: формування у студентів знань про світову та вітчизняну історію гірництва та нафтогазовидобування шляхом їх розгляду, аналізу та обговорення на лекціях і практичних заняттях.

Завдання навчальної дисципліни: вироблення у студентів умінь відстежувати, аналізувати та оцінювати історичні світові та вітчизняні тенденції розвитку гірництва і нафтогазовидобування.

Передумови для вивчення дисципліни: Оволодіння знаннями про світову та вітчизняну історію та традиції гірництва і нафтогазовидобування, їх тенденції розвитку ґрунтується на тісному взаємозв'язку з іншими навчальними дисциплінами, зокрема з «Основи гірничої справи» та ін.

Компетентності за ОПШ:

ЗК6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

СК1. Здатність аналізувати державну політику, історичні етапи і перспективи розвитку гірничих систем та технологій.

Програмні результати навчання за ОПП:

РН1. Здійснювати системний аналіз гірничих систем і технологій.

РН3. Відшукувати необхідну інформацію в науковій та довідковій літературі, базах даних, Інтернет та інших джерелах.

РН5. Розуміти й аналізувати державну політику, зокрема, науково-технічну й економічну, цілі сталого розвитку та шляхи їх досягнення, історичні етапи і перспективи розвитку гірничих систем та технологій.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:

- світову та вітчизняну історію та традиції гірництва і нафтогазовидобування;
- взаємозв'язок історії розвитку гірництва і нафтогазовидобування із загальною історією розвитку людства та України.

студент повинен вміти:

- відстежувати, аналізувати та оцінювати історичні світові та вітчизняні тенденції розвитку гірництва і нафтогазовидобування.

Критерії оцінювання результатів навчання

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом вивчення навчальної дисципліни.

Мінімальний поріг рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати в мінімальну позитивну оцінку числової (рейтингової) шкали.

Сума балів	Значення ЄКТС	Оцінка	Критерій оцінювання	Рівень компетентності
60-63	Е	Достатньо	Студент має певні знання матеріалу, передбаченого робочою програмою, володіє основними положеннями на рівні, який визначається як мінімально допустимий. Правила вирішення практичних завдань з використанням основних теоретичних положень пояснюються з труднощами. Виконання практичних завдань значно формалізовано: є відповідність алгоритму, але відсутнє глибоке розуміння роботи та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.	Середній, що є мінімально допустимим у всіх складових навчальної дисципліни

Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є диференційований залік, виконання завдань на практичних заняттях.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		лек	пр	лаб	інд	с.р		л	п	лаб	інд	с.р
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Історія гірництва і нафтогазовидобування												
Тема 1. Формування основ гірництва у кам'яній добі, добі міді та бронзи, добі раннього заліза	10	2	2	–	–	6						
Тема 2. Історія гірництва в епоху середньовіччя та в епоху великих географічних відкриттів	10	2	2	–	–	6						
Тема 3. Історія гірництва у добу промислової революції. «Золоті та алмазні лихоманки» XIX століття	10	2	2	–	–	6						
Тема 4. Давні історичні свідчення про нафту і газ. Перші центри промислового видобутку нафти	10	2	2	–	–	6						
Тема 5. Розробка нафтових родовищ у XX столітті. Історія морського нафтогазовидобування.	12	2	2	–	–	8						
Тема 6. Розвиток гірництва в Україні (від кам'яної доби до пізнього середньовіччя; соляні промисли та шахти).	14	2	1	–	–	10						
Тема 7. Розвиток гірництва в Україні (відкриття донецького вугільного басейну; освоєння руд заліза, марганцю, ртуті).	12	2	1	–	–	10						
Тема 8. Історія нафтогазовидобування в Україні. Історія нафтогазовидобування на Полтавщині.	12	2	2	–	–	8						
Разом за змістовим модулем 1	90	16	14	–	–	60						

Методи контролю

Поточний контроль успішності засвоєннями студентами навчального матеріалу може здійснюватися шляхом опитування й оцінювання знань студентів під час лекцій, оцінювання виконання студентами самостійної роботи, проведення і перевірки письмових контрольних робіт, тестування чи у ході індивідуальних співбесід зі студентами під час консультацій. Вибір конкретних форм і методів поточного контролю знань студентів залежить від викладача і доводиться до їхнього відома на першому занятті. Модульний контроль є частиною поточного контролю і має на меті перевірку засвоєння студентом певної сукупності знань та вмінь, що формують відповідний модуль. Він реалізується шляхом проведення спеціальних контрольних заходів (у формі тестування чи написання студентами контрольних робіт), проводиться наприкінці кожного змістового модулю за рахунок аудиторних занять, під час групових консультацій або ж за рахунок часу, відведеного на самостійну роботу студентів. На підставі результатів модульного контролю здійснюється міжсесійний контроль (атестація).

Підсумковий контроль здійснюється у формі семестрового диференційованого заліку.

Методичне забезпечення

1. Навчально-методичний комплекс дисципліни.
2. Методичні вказівки для самостійної роботи студентів.
3. Методичні вказівки до виконання практичних занять.
4. Матеріали для проміжного і підсумкового контролю знань.
5. Правила модульно-рейтингового оцінювання знань із навчальної дисципліни.
6. Опорний конспект лекцій.

Рекомендована література

Література

1. Гайко Г.І. Історія гірництва: Підручник / Г.І. Гайко, В.С. Білецький. – К.–Алчевськ: Вид. дім «КиевоМогилянська академія», вид-во «ЛАДО» ДонДТУ, 2013. – 542 с.
2. Історія та перспективи нафтогазовидобування: навч. посібник / Білецький В.С., Гайко Г.І., Орловський В.М. – Львів: В-во «Новий Світ-2000», 2019. – 302 с.

Допоміжна

1. Білецький В.С. Хронологія гірництва в країнах світу / В.С. Білецький, Г.І. Гайко. – Донецьк: Донецьке від. НТШ, «Редакція гірничої енциклопедії», УКЦентр, 2006. – 224 с.
2. Гайко Г. Гірництво й підземні споруди в Україні та Польщі (нариси з історії) / Г. Гайко, В. Білецький, Т. Мікось, Я. Хмура. – Донецьк: Донецьке відділення НТШ, Ред. гірничої енциклопедії, 2009. – 296 с.
3. Гірничий енциклопедичний словник. т. III. (за ред. В.С. Білецького). – Донецьк: Східний видавничий дім. – 2004. – 752 с.
4. Діак І.В. Газова галузь України. Становлення, досягнення, особистості / І.В. Діак, З.П. Осінчук, Б.П. Савків. – К.: «Світ успіху», 2009. – 320 с.
5. Енергетика: історія, сучасність і майбутнє: в 5-ти кн. / Автор ідеї С.Г. Плачкова; Ред. І.В. Плачков. – К.: Б. в., 2013. – 1596 с.
6. Іваницький Є. Історія Бориславського нафтопромислового району в датах, подіях і фактах / Є. Іваницький, В. Михалевич. – Дрогобич: Добре серце, 1995. – 128 с.
7. Микулич О. Нафтовий промисел Східної Галичини до середини ХІХ століття / О. Микулич. – Дрогобич: Коло, 2004. – 32 с.
8. Нафта і газ Прикарпаття: нариси історії / За ред. О. Калашникової та Р. Рейхерта. – Краків - Київ: Інститут нафти і газу; Наукова думка, 2004. – 572 с.
9. Полтавській нафті-50. Історія і сучасність: Ювілейний льманах / Відп. за випуск М.П. Козаченко. – Полтава, 2001. – 112 с.
10. «Укрнафта»: подорож у часі і просторі. Історія і сьогодення ВАТ «Укрнафти» / Автор-упорядник П. Шевченко. – Київ: ВД «Лідер ХХІ століття», 2008. – 245 с.